

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

Кафедра української мови

РОБОЧА ПРОГРАМА

**НАУКОВОГО СЕМІНАРУ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЛІНГВОУКРАЇНІСТИКИ»**

для аспірантів

Спеціальності
Освітньо-наукової програми
Освітнього рівня

035 Філологія
Філологія
третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти

Київ–2024

Розробники:

Вінтонів Михайло Олексійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови

Викладач:

Вінтонів Михайло Олексійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови.

Робочу програма розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української мови

Протокол від 29.08.2024 р. № 10

Завідувач кафедри Михайло ВІНТОНІВ

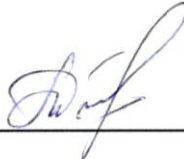
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

29.08. 2024 р.

Гарант освітньо-наукової програми Олена БРОВКО

Робочу програму перевірено

29.08. 2024 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Науковий семінар «Актуальні питання лінгвоукраїністики»</i>		
Вид дисципліни	Вибіркова	Вибіркова
Мова викладання навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	3/90
Рік навчання	II	II
Семестр	IV	IV
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, у тому числі:	150	150
Аудиторні	40	20
Модульний контроль	10	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	100	130
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Актуальних питань лінгвоукраїністики»: навчити аспірантів аналізувати сучасні лінгвістичні теорії, диференціювати наукові лінгвопарадигми, течії, напрями і школи, володіти навичками аналізу лінгвістичних теорій, зіставляти їх та критично осмислювати з послідовним визначенням спільного та відмінного між ними.

Завдання:

- 1) проаналізувати сучасні лінгвістичні течії в україністиці з характеристикою їхнього співвідношення із сучасними світовими лінгвістичними концепціями і теоріями;
- 2) встановити спільне та відмінне в різних напрямках сучасних граматичних студій (когнітивному, конструктивному, ідеографічному, ономасіологічному, семасіологічному, асоціативному тощо);
- 3) простежити специфіку функційного, функційно-комунікативного підходів до аналізу мовних явищ, встановити їхній вияв на різних ієрархічних рівнях мовної системи;
- 4) виявити закономірності структурування ономасіологічного та семасіологічного типів граматики;
- 5) з'ясувати значення гібридних типів аналізу мовних явищ і закономірностей їхнього опису;
- 6) визначити основні чинники постання і динаміки наукових лінгвопарадигм (порівняльно-історичної (генетичної), системно-структурної, функційно-комунікативної, синергетичної);
- 7) схарактеризувати основні епістеми сучасного наукового лінгвістичного простору та основні загальнометодологічні принципи, диференціювати загальні і лінгвістичні методи дослідження.

Під час лекційних і семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти здобувачі наукового ступеня «доктор філософії» набувають таких *програмних компетентностей*:

ЗК – 1; 2; 8; 9 (загальні компетентності), СК – 1; 2; 3; 4; 5; 8 [спеціальні (фахові, предметні) компетентності]:

ЗК-1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей

ЗК-2: Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК-8: Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності.

ЗК-9: Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження.

СК-1: Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК-2: Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати.

СК-3: Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.

СК-4: Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів.

СК-5: Здатність оперувати ґрунтовними лінгвістичними знаннями, зокрема в сфері лінгвосеміотики, концептології, контрастивної лінгвістики, семантики; застосовувати різні

види лінгвістичного аналізу. Здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які

СК-8: Здатність планувати і з створюють нові знання, зокрема в міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проєктну діяльність на засадах лідерства.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Після опанування дисципліни «*Актуальні питання лінгвоукраїністики*» здобувачі повинні мати такі **програмні результати навчання: РН 1, РН 2, РН 7, РН 15, РН 16.**

РН 1. Демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень.

РН 2. Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку дослідження; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження.

РН 7. Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані.

РН 15. Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних із ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них.

РН 16. Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Тематичне планування навчальної дисципліни (д/ф)

№ З/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, Відведених на:					
		Раз ом	Л е к ці ї	Сем інар ські заня ття	Самос йна Робот	Семес ровий контр ль	Модул ий контр ль
Змістовий модуль 1. ТИПОЛОГІЯ НАПРЯМІВ У ЛІНГВІСТИЦІ							
1.	Вступ	4	2		2		
2.	Поняттєвий апарат актуальних питань сучасної лінгвістики	14	2	2	10		
3.	Типологія напрямів у сучасній лінгвістиці	16	2	2	10		2
Усього за модуль		34	6	4	22		2
Змістовий модуль 2. ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИКИ ТА СОЦІОЛІНГВІСТИКИ							
4.	Проблеми активної граматики й асоціативно-вербальної сітки	16	2	2	10		2
5.	Сучасні синтаксичні теорії	14	2	2	10		
6.	Соціолінгвістична класифікація мов: підходи та концепції	12	2		10		
Усього за модуль		42	6	4	30		2
Змістовий модуль 3. ТЕКСТ І ДИСКУРС: АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ							
7	Текст, контекст, текстуалітет. Структура та ієрархія текстово-дискурсивних категорій	14	2	2	8		2
8	Комунікативний синтаксис	14	2	2	8		
9	Українські синтаксичні константи й епістемі: статус, структура, семантика та ієрархія	12	2		8		2
Усього за модуль		38	6	4	24		4
Змістовий модуль 4. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В ЛІНГВІСТИЦІ							
10	Українська мовно-національна картина світу	12	2	2	8		
11	Апелятивна граматика	10	2		8		
12	Актуальні проблеми мовної семіотики	10	2		8		2
Усього за модуль		32	6	2	24		2
Разом годин		150	24	16	100		10

Тематичне планування навчальної дисципліни (з/ф)

№ З/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, Відведених на:					
		Раз ом	Л е к ці ї	Сем інар ські заня ття	Самос йна Робот	Семе ровий контр ль	Модул ий контр ль
Змістовий модуль 1.							
1.	Вступ	6			6		
2.	Поняттєвий апарат актуальних питань сучасної лінгвістики	12	2		10		
3.	Типологія напрямів у сучасній лінгвістиці	12	2		10		
Усього за модуль		30	4		26		
Змістовий модуль 2.							
4.	Проблеми активної граматики й асоціативно-вербальної сітки	12		2	10		
5.	Сучасні синтаксичні теорії	12		2	10		
6.	Соціолінгвістична класифікація мов: підходи та концепції	14	2		12		
Усього за модуль		38	2	4	32		
Змістовий модуль 3.							
7	Текст, контекст, текстуалітет. Структура та ієрархія текстово-дискурсивних категорій	14	2		12		
8	Комунікативний синтаксис	14		2	12		
9	Українські синтаксичні константи й епістеми: статус, структура, семантика та ієрархія	14	2		12		
Усього за модуль		42	4	2	36		
Змістовий модуль 4							
10	Українська мовно-національна картина світу	14	2		12		
11	Апелятивна граMATика	14		2	12		
12	Актуальні проблеми мовної семіотики	12			12		
Усього за модуль		40	2	2	36		
Разом годин		150	12	8	130		

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Змістовий модуль 1.
Тема 1. ТИПОЛОГІЯ НАПРЯМІВ У ЛІНГВІСТИЦІ

1. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики: напрями й особливості їхнього вияву.
2. Об'єкт і предмет актуальних питань сучасної лінгвістики.
3. Завдання курсу актуальних питань сучасної лінгвістики.
4. Історія окремих напрямів сучасної лінгвістики.

Рекомендована література:

Основна: 1-4

Додаткова: 7,8

Тема 2. ПОНЯТТЄВИЙ АПАРАТ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

1. Наукова парадигма, теорія змін наукових парадигм.
2. Динаміка лінгвістичних наукових парадигм (референційно-логічна, системно-структурна, номінативно-екзистенційна).
3. Антропоцентричний підхід у мові: основні тенденції та напрями вияву.
4. Теорія впливів, міжнаукові та міждисциплінарні контакти, витворення нових і новітніх підходів.

Рекомендована література:

Основна: 7-8

Додаткова: 7

Тема 3. ТИПОЛОГІЯ НАПРЯМІВ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1. Функційно-структурний, функційно-семантичний, семантичний, функційно-когнітивний напрями.
2. Лінгвістична епістеміка, особливості репрезентативності.
3. Ономазіологічна когнітологія: основні аспекти та напрями.
4. Міждисциплінарні науки, особливості предмета, об'єкта, завдань.

Рекомендована література:

Основна: 7-9

Додаткова: 1-3

Змістовий модуль 2.
ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИКИ ТА СОЦІОЛІНГВІСТИКИ

Тема 4. ПРОБЛЕМИ АКТИВНОЇ ГРАМАТИКИ Й АСОЦІАТИВНО-ВЕРБАЛЬНОЇ СІТКИ

1. Класифікація граматичних описів залежно від способів репрезентації мови.
2. Асоціативна граматики: статус, структура та функції.
3. Форми існування асоціативної граматики.
4. Зміст і методи асоціативної граматики.

Рекомендована література:

Основна: 5-9

Додаткова: 2-4

Тема 5. СУЧАСНІ СИНТАКСИЧНІ ТЕОРІЇ

1. Пояснення в лінгвістиці, або що таке граматична теорія.
 - 1.1. Мета граматичної теорії.
 - 1.2. Евристична цінність інтуїції.
 - 1.3. Емпіричні універсали.

- 1.3.1. Пояснювальна база.
 - 1.3.2. Від гіпотез до фактів і навпаки.
 - 1.4. Формальна граматики.
 2. Породжувальна граматики: від правил до обмежування.
 3. Теорія принципів і параметрів.
 4. Останні варіанти породжувальної граматики.
 5. Теоретичний і функційний синтаксис.
 6. Валентний і референційний синтаксис.
 7. Логічний (аналоговий) і власне-семантичний синтаксис.
 8. Внутрішній і зовнішній синтаксис.
- Рекомендована література:
Основна: 3,5, 8
Додаткова: 1-3

Тема 6. СОЦІОЛІНГВІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ МОВ: ПІДХОДИ ТА КОНЦЕПЦІЇ

1. Теоретичні засади соціолінгвістичної класифікації мов.
 2. Типи сучасних мов за соціолінгвістичними критеріями.
 3. Типи мертвих мов за соціолінгвістичними критеріями.
 4. Слов'янські мови на соціолінгвістичному тлі.
 5. Українська мова в соціолінгвістичному аспекті.
- Рекомендована література:
Основна: 1,6,8
Додаткова: 5

Змістовий модуль 3. ТЕКСТ І ДИСКУРС: АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ

Тема 7. ТЕКСТ, КОНТЕКСТ, ТЕКСТУАЛІТЕТ. СТРУКТУРА ТА ІЄРАРХІЯ ТЕКСТОВО-ДИСКУРСИВНИХ КАТЕГОРІЙ

1. Текст, контекст, текстуалітет: корелятивність / некорелятивність понять.
 2. Функційно-семантична парадигма тексту, її співвідношення / неспіввідношення з текстовою парадигмою.
 3. Питання про визначальну або основну текстово-дискурсивну категорію.
 4. Категорія цілісності.
 5. Категорія континуумності.
 6. Категорія зв'язності.
 7. Категорія членованості.
 8. Категорія інтерактивності.
 9. Категорія антропоцентричності.
 10. Категорія інформативності.
- Рекомендована література:
Основна: 2, 7-9
Додаткова: 5

Тема 8. КОМУНІКАТИВНИЙ СИНТАКСИС

1. Співвідношення комунікативного та конструктивного підходів до аналізу речення.
 2. Історія вивчення актуального членування. Питання про терміни. Різні погляди на проблему.
 3. Теоретичні засади актуального членування. Актуалізація й актуалізатори.
 4. Диференційні ознаки темо-рематичних компонентів.
 5. Синтагматичні та парадигматичні відношення в актуальному членуванні.
 6. Комунікативно неповні та нечленовані висловлення.
- Рекомендована література:

Основна: 3,8
Додаткова: 2,4

Тема 9. УКРАЇНСЬКІ СИНТАКСИЧНІ КОНСТАНТИ Й ЕПІСТЕМИ: СТАТУС, СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ІЄРАРХІЯ

1. Поняття українських синтаксичних констант.
2. Статус та ієрархія українських синтаксичних констант.
3. Українські синтаксичні епістеми: диференційні ознаки.
4. Семантика та структура українських синтаксичних епістем.

Рекомендована література:

Основна: 3,5, 8

Додаткова: 8

Змістовий модуль 4. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В ЛІНГВІСТИЦІ

Тема 10. УКРАЇНСЬКА МОВНО-НАЦІОНАЛЬНА КАРТИНА СВІТУ

1. Структура української мовно-національної картини світу.
2. Темпоральний компонент української мовно-національної картини.
3. Локативний компонент української мовно-національної картини.
4. Відбиття в семантиці слів знань мовця.
5. Емотивний компонент української мовно-національної картини.

Рекомендована література:

Основна: 2-5

Додаткова: 6

Тема 11. АПЕЛЯТИВНА ГРАМАТИКА

1. Сфера апеляції як функційно-семантична та функційно-граматична реалія.
2. Типологія апелятивних форм і конструкцій.
3. Морфологія апеляції.
4. Синтаксис апеляції.

Рекомендована література:

Основна: 7-9

Додаткова: 6

Тема 12. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ СЕМІОТИКИ

1. Історія семіотики:
 - а) античний світ і Августин;
 - б) латинський світ;
 - в) іберійське середовище;
 - г) Джон Локк і його концептуальне бачення семіотики;
 - г) Фердинанд де Соссюр, Чарльз С. Пірс і Джон Поінсот: основні концептуальні параметри семіотики;
 - д) поглиблення термінів «семіотика» і «семіологія».
2. Формальна семіотика.
3. Функційно-формальна семіотика.
5. Риторичний напрям семіотики.
6. Культурологічний напрям семіотики.

Рекомендована література:

Основна: 3,6, 8

Додаткова: 4

6. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (д/ф)

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	2	50	1	25
Виконання ІНДЗ									
Разом			55		55		80		44
Максимальна кількість балів:		234							
Розрахунок коефіцієнта:		2,34							

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (з./ф.)

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	2	2	1	1	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1			2	2	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті				2	20	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	3	15	3	15
Разом			22		38		28		27
$115/100=1,15$									

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

7.1. Завдання для самостійної роботи

Опрацювання наукової літератури (5 балів за кожен опрацьовану наукову працю)
Опрацювання теми й створення презентації на 15-20 слайдів (з питаннями й літературою)

Змістовий модуль 1.

Тема 1. ТИПОЛОГІЯ НАПРЯМІВ У ЛІНГВІСТИЦІ

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля. Київ, 2008. 712 с.
2. Типологія напрямів у сучасній лінгвістиці

Тема 2. ПОНЯТТЄВИЙ АПАРАТ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля. Київ, 2008. 712 с.
2. Поняттєвий апарат актуальних питань сучасної лінгвістики

Тема 3. ТИПОЛОГІЯ НАПРЯМІВ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВОУКРАЇНІСТИЦІ

1. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії: Монографія. Вид. 2-ге, випр. і доп. – Донецьк: ДонНУ, 2007. 219 с.
2. Динаміка напрямів у сучасній лінгвістиці

Змістовий модуль 2.

ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИКИ ТА СОЦІОЛІНГВІСТИКИ

Тема 4. ПРОБЛЕМИ АКТИВНОЇ ГРАМАТИКИ Й АСОЦІАТИВНО-ВЕРБАЛЬНОЇ СІТКИ

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля. Київ, 2008. 712 с.

Тема 5. СУЧАСНІ СИНТАКСИЧНІ ТЕОРІЇ

1. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії: Монографія. Вид. 2-ге, випр. і доп. – Донецьк: ДонНУ, 2007. 219 с.

Тема 6. СОЦІОЛІНГВІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ МОВ: ПІДХОДИ ТА КОНЦЕПЦІЇ

1. Бойко М. І., Вінтонів М. О. Проблема білінгвізму у вищих навчальних закладах Центральної та Східної України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2019. Том 30 (69). №2. С. 1–10. URL : http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/2_2019/part_1/3.pdf
2. Shevchuk-Kliuzheva, O. Growing up in a Ukrainian Bilingual Community: Families' Daily Practices and Educational Environment. *Cognitive Studies | Études Cognitives*, No. 23 (2023)
3. Проблеми активної граматики й асоціативно-вербальної сітки

Змістовий модуль 3.

ТЕКСТ І ДИСКУРС: АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ

Тема 7. ТЕКСТ, КОНТЕКСТ, ТЕКСТУАЛІТЕТ. СТРУКТУРА ТА ІЄРАРХІЯ ТЕКСТОВО-ДИСКУРСИВНИХ КАТЕГОРІЙ

1. Єщенко Т. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти. Львів: Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2021. 470 с.

2. Структура та ієрархія текстово-дискурсивних категорій

Тема 8. КОМУНІКАТИВНИЙ СИНТАКСИС

1. Вінтонів М.О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви: монографія. Донецьк: ДонНУ, 2013. 328 с.
2. Типологія комунікативних категорій

Тема 9. УКРАЇНСЬКІ СИНТАКСИЧНІ КОНСТАНТИ Й ЕПІСТЕМИ: СТАТУС, СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ІЄРАРХІЯ

1. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії: Монографія. Вид. 2-ге, випр. і доп. – Донецьк: ДонНУ, 2007. 219 с.
2. Ієрархія синтаксичних категорій.

Змістовий модуль 4. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В ЛІНГВІСТИЦІ

Тема 10. УКРАЇНСЬКА МОВНО-НАЦІОНАЛЬНА КАРТИНА СВІТУ

1. Єщенко Т. Мовна картина світу дитини. *Українська мова і література*. 2002. вересень. Число 34 (290). С. 3–5.
2. Українська мовно-національна картина світу

Тема 11. АПЕЛЯТИВНА ГРАМАТИКА

1. Скаб М.С. Граматика апеляції в українській мові. Чернівці : Місто, 2002. 272 с
2. Статус апелятива в лінгвоукраїністиці

Тема 12. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ СЕМІОТИКИ

1. Єщенко Т. Діалогічний зв'язок текстів Василя Стуса із семіотичним універсамом української культури (на прикладі діалектної лексики). *Художнє слово Василя Стуса в контексті української та світової літератури*: зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-теор. конф., присвяченої вшануванню пам'яті письменника, літературознавця, мислителя і громадянина (м. Донецьк, 12 лютого 2015 р.). Донецьк – Вінниця: ДонНУ, 2015. С. 355–366.
2. Мовна семіотика: підходи до аналізу

7.2 Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Актуальні питання лінгвоукраїністики» оцінюється за наступними параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи та презентація виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу опрацьовано наукову літературу. Виділено головну думку. Здобувач самостійно працює з науковою літературою; оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію.

Вправи виконані у повному обсязі, без помилок.

4 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу. Здобувач працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами написання. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

Вправи виконані в повному обсязі. Допускається не більше двох помилок.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Здобувач працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції.

Вправи виконані в повному обсязі. Допускається не більше чотирьох помилок з-поміж виконаних вправ.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм.

Вправи виконані не у повному обсязі. Трапляються помилки різного рівня (синтаксичні, граматичні та стилістичні).

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу.

Виконано тільки одну вправу і зі значними помилками.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Здобувач лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати; не працює з науковими і навчальними джерелами.

Не виконано жодного практичного завдання.

7.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюємо в системі "Мудл".

Модульний контроль здійснюємо після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

Модульні контрольні роботи студенти виконують на платформі "Мудл" у формі тестів. Один варіант містить 13 запитань. 12 запитань оцінено по 2 бали за кожну правильну відповідь (максимальна оцінка 24 б) і одне запитання оцінено на 1 бал за правильну відповідь (максимальна оцінка 1 б). Всього 25 балів.

7.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Актуальні питання лінгвоукраїністики» здійснюється у формі *заліку*.

Проведення семестрового контролю здійснюватиметься за сумарною кількістю балів, що є результатом поточного оцінювання, поділених на коефіцієнт 2,34.

7.5. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова Оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 Балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 Балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 Балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 Балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 Балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 Балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 Балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7.6. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю.

1. Актуальні проблеми сучасної української гендерної лінгвістики.
2. Специфіка лінгвопрагматичних досліджень в Україні: школи, підходи, методи.
3. Лінгводидактика як прикладна лінгвістична дисципліна. Об'єкт, предмет і завдання лінгводидактики.
4. Мова і культура. Лінгвокультурологія. Предмет, завдання та методи лінгвокультурології.
5. Основні поняття політичної лінгвістики (мовна політика, мовне будівництво, мовне планування). Характеристика мовної політики в Україні.
6. Лінгвістичний структуралізм.
7. Лексична семантика. Лексико-семантична парадигматика. Принципи і методи опису лексичного значення слова. Лексична синтагматика.
8. Методи лінгвістичної компаративістики.
9. Головні поняття лінгвостатистики.
10. Проблеми сучасної антропоцентричної лінгвістики.
11. Класифікація основних розділів психолінгвістики і соціолінгвістики.
12. Основні аспекти етнолінгвістичних досліджень на сучасному етапі.
13. Комунікативна лінгвістика як новий напрям сучасних мовознавчих досліджень. Основні категорії комунікативної лінгвістики.
14. Проблеми когнітивної лінгвістики в Україні.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Актуальні питання лінгвоукраїністики» (д/ф)

Разом 150 годин: лекції – 24 годин, семінарські заняття – 16, самостійна робота – 100 годин, модульний контроль – 10 годин.

1 семестр												
Тиждень	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.			ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III		ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV			
Назва модуля	ТИПОЛОГІЯ НАПРЯМІВ У ЛІНГВІСТИЦІ	ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИКИ ТА СОЦІОЛІНГВІСТИКИ	ТЕКСТ І ДИСКУРС: АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ	СУЧАСНІ НАПРЯМИ В ЛІНГВІСТИЦІ								
Кількість балів за модуль	22	38	28	27								
Загальна кількість балів	115/1,15											
Лекції	2			1								
Дати	1			1								
	Вступ	Поняття свій апарат актуальних питань сучасної лінгвістики	Типологія напрямів у сучасній лінгвістиці	Проблеми активної граматики й асоціативно-вербальної стійки	Сучасні синтаксичні теорії	Соціолінгвістична класифікація мов: підходи та концепції	Текст, контекст, текстуалітет. Структура та ієрархія текстово-дискурсивних категорій	Комунікативний синтаксис	Українські синтаксичні константи й епістемі: статус, структура, семантика та ієрархія	Українська мовно-національна картина світу	Алесятивна граматики	Актуальні проблеми мовної семіотики
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)			
Семестровий контроль	Залік											

Навчально-методична карта дисципліни «Актуальні питання лінгвоукраїністики» (з/ф)

Разом 150 годин: лекції – 14 годин, семінарські заняття – 8, самостійна робота – 128 годин.

I семестр					
Тижень	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV	
Назва модуля	ТИПОЛОГІЯ НАПРЯМІВ У ЛІНГВІСТИЦІ	ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИКИ ТА СОЦІОЛІНГВІСТИКИ	ТЕКСТ І ДИСКУРС: АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ	СУЧАСНІ НАПРЯМИ В ЛІНГВІСТИЦІ	
Кількість балів за модуль	55	55	80	44	
Загальна кількість балів	234/2,34				
Лекції	I				
Дати	I				
		Сучасні синтаксичні теорії	Комуникативний синтаксис	Апелятивна граматика	
	Проблеми активної граматики й асоціативно-вербальної сітки	Сучасні синтаксичні теорії	Комуникативний синтаксис	Апелятивна граматика	
	Проблеми активної граматики й асоціативно-вербальної сітки	Сучасні синтаксичні теорії	Комуникативний синтаксис	Апелятивна граматика	
Самостійна робота	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Види поточного контролю					
Семестровий контроль	Залік				

Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2004. 343 с.
2. Вінтонів М. О. Динаміка методів і напрямів синтаксичного аналізу речень. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип.33, том 1. 2020. С. 145 – 150
3. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви. Донецьк : ДонНУ, 2013. 328 с. 1.
4. Вінтонів М. О. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку. *Українська мова і література*. 2017. № 2. С. 3–7.
5. Голубовська І.Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики : курс лекцій. Київ : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. 223 с.
6. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
7. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії: Монографія. Вид. 2-ге, випр. і доп. – Донецьк: ДонНУ, 2007. 219 с.
8. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
9. Шитик Л. В. Сурядно-підрядні складні речення як репрезентанти внутрішньо рангового різнокатегорійного синкретизму. *Studi Slavistici*. XVI. 2019, 1. P. 85–104.

Додаткова

1. Билінська О. Лінгвопрагматика політичного дискурсу : типологія мовленнєвих жанрів. Одеса : «Астропринт», 2019. 236 с.
2. Білоус М., Кузьма І. Морфеміка й дериватологія сучасної української літературної мови: Практикум для студентів українського відділення філологічного факультету. Львів, 2014. 157с.
3. Брус М. П. Фемінитиви в українській мові: генеза, еволюція, функціонування : монографія. Івано-Франківськ, 2019. 440 с.
4. Вовченко Г. І. Прикладне українське мовознавство: морфемологія і дериватологія сучасної української літературної мови / рец. : І. В. Сабадош, Р. О. Коца; відп. за вип.: Н. Ф. Венжинович. Ужгород, 2023. 67 с.
5. Ґрещук Василь, Ґрещук Оксана. Словотвір і текст: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т імені Василя Стефаника, 2022. 223 с.
6. Коца Р.О. Динаміка лексико-словотвірних типів складних прикметників в українській мові. Ужгород, 2021. 593 с.
7. Кузьма І. Т. Актуальні проблеми української лінгвістики (дериватології): методичні коментарі і практикум для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 80 с.
8. Кушлик О. П. Актуальні питання дериватології сучасної української мови. Дрогобич, 2022. 172 с.